

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ECdo/1/2022
Identifikačné číslo spisu:	5304898835
Dátum vydania rozhodnutia:	12.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5304898835.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej obchodnej spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Lawyers, s.r.o., Bratislava, Mickiewiczova 10, IČO: 36 864 421 a advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnej neb. F. Ď., narodenej XX. T. XXXX, zomrelej XX. P. XXXX, naposledy bytom A. Z. F., o vymoženie 194,18 eura s príslušenstvom, vedenej na bývalom Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10Er/582/2004, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2013 sp. zn. 6CoE/70/2013, takto

rozhodol:

Konanie o odvolaní z a s t a v u j e.

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie z a m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej aj ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo 4. mája 2012 č. k. 10Er/582/2004-17 návrh oprávnenej na zmenu súdneho exekútora, ktorý bol Okresnému súdu Čadca doručený dňa 22. novembra 2010 zamietol (I. výrok), exekúciu, ktorá začala na návrh oprávnenej podaný na Exekútorskú úradu JUDr. Márii Krasňanovej dňa 19. októbra 2004, v konaní Ex 959/2004 a pred Okresným súdom Čadca pod spisovou značkou 10Er/582/2004 na základe poverenia číslo 5502 003744* zo dňa 15. novembra 2004, vyhlásil za neprípustnú (II. výrok), exekúciu zastavil (III. výrok) a vyslovil, že o náhrade trov exekučného konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (IV. výrok).

1.1. V posudzovanom prípade mal preukázané, že skutkovým a právnym základom exekučného titulu - notárskej zápisnice N 1515/2004, NZ 63078/2004 zo dňa 6. augusta 2004 je zmluva o úvere č. 5400078 spísaná medzi veriteľom (oprávnenou) a dlžníkom (povinnou) dňa 27. novembra 2003. Predmetná zmluva o úvere bola spísaná na formulárovom tlačíve. Súčasťou predtlaču zmluvy o úvere je i splnomocnenie už obsahujúce meno splnomocnenca Mgr. K.. Skonštatoval, že splnomocnenie udelené povinnou Mgr. A. v zmluve o úvere je koncipované veľmi všeobecne a široko, čo spôsobuje jeho

neurčitost', a tým i jeho neplatnosť. Povinná splnomocnením v zmluve o úvere splnomocnila Mgr. A., aby v jej mene uznal záväzok, ktorého konkrétnu výšku v čase udelenia plnej moci nebolo možné predpokladať. Splnomocnený zástupca povinnej v označenej notárskej zápisnici za povinnú určil lehotu, v ktorej má povinná uhradiť záväzok, hoci takéto oprávnenie mu z udeleného splnomocnenia priamo nevyplýva a povinnú tak zaviazal k povinnosti a lehote, o ktorej povinná ani vedomosť mať nemohla. Navyše, zmluvná voľnosť povinnej pri výbere zástupcu bola podstatným spôsobom obmedzená, pretože ani nemala možnosť voľby iného splnomocnenca. Na základe uvedeného splnomocnenie udelené povinnou Mgr. A. v zmluve o úvere č. 5400078 zo dňa 27. novembra 2003 vyhodnotil ako absolútne neplatné. Absolútna neplatnosť daného splnomocnenia spôsobuje, že toto nevyvoláva žiadne právne účinky, a teda ani z neskorších právnych úkonov splnomocneného zástupcu Mgr. A. vykonaných v mene povinnej nemohli pre povinnú nastať žiadne právne účinky. Z tohto dôvodu je i notárska zápisnica, v ktorej Mgr. A. v mene povinnej uznal záväzok tvoriaci predmet danej exekúcie a súhlasil s jej vykonateľnosťou, nulitým právnym aktom (paaktom) a ako taká nie je spôsobilým exekučným titulom, na podklade ktorého by bolo možné ďalej viesť exekúciu. Exekúciu preto vyhlásil za neprípustnú a v súlade s § 57 ods. 1 písm. g) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) [ďalej len „Exekučný poriadok“] ju zastavil.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oprávnenej uznesením z 30. apríla 2013 sp. zn. 6CoE/70/2013 uznesenie okresného súdu vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú, vo výroku o jej zastavení a vo výroku o trovách exekúcie potvrdil a návrh na prerušenie odvolacieho konania zamietol.

2.1. V odôvodnení skonštatoval, že v danom prípade bola exekúcia začatá na podklade exekučného titulu, ktorý trpí závažnými vadami majúcimi za následok jeho nevykonateľnosť. Súd prvej inštancie uzavrel, že vôľa povinnej splnomocniť Mgr. K. nebola prejavovaná slobodne. Oprávnená konala v rámci výkonu svojho podnikania, keď dlžníkovi ponúkla poskytnutie úveru, pričom zmluvné podmienky formulovala ona sama v predtlačenej listine. Súčasťou formulárovej zmluvy bolo aj udelenie plnej moci Mgr. A.. Povinná tak samostatne a slobodne neprejavila vôľu byť zastúpená splnomocneným zástupcom, ale v pozícii slabšej zmluvnej strany ako spotrebiteľ prijala predložené zmluvné podmienky. Voľba zástupcu bola vykonaná oprávnenou, nie povinnou. Nedostatok prejavu vôle mal jednoznačne za následok neplatnosť udeleného splnomocnenia. Navyše, oprávnenou vopred určený splnomocnenec nemôže zastupovať povinnú, pretože to nedovoľuje znenie § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného).

2.2. Odvolací súd uviedol, že za predpokladu, že na podklade vadnej plnej moci bola vyhotovená notárska zápisnica, táto pre nedostatok prejavenej vôle nemôže vyvolať vo vzťahu k povinnej žiadne právne dôsledky. Povinná v skutočnosti neprejavila vôľu spísať spornú zápisnicu, a preto táto neobsahuje všetky potrebné náležitosti predpokladané v § 47 Notárskeho poriadku v spojitosti s § 41 ods. 2 Exekučného poriadku a z tohto dôvodu nemožno na jej základe viesť exekúciu.

2.3. Návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) nepovažoval za dôvodný, nakoľko neboli splnené predpoklady pre polozenie otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu v rozsahu výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. d) OSP], rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods. 2 písm. f) OSP] a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žiadala, aby odvolací súd uznesenie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

3.1. Uvedené uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu jeho potvrdzujúceho výroku napadla oprávnená (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolaním, ktoré odôvodnila tým, že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci [§ 241 ods. 2 písm. a) v spojení s § 237 písm. a) OSP], v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo [§ 241 ods. 2 písm. a) v spojení s § 237 písm. d) OSP], súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom [§ 241 ods. 2 písm. a) v spojení s § 237 písm. f) OSP], konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP] a rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241

ods. 2 písm. c) OSP]. Jednotlivé dovolacie dôvody následne v dovolaní bližšie špecifikovala. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil, vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a pre prípad úspešnosti priznal oprávnenej náhradu trov dovolacieho konania. Zároveň navrhla, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243c OSP a v zmysle čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky vymedzené v časti III. písm. B. dovolania. Žiadala tiež odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 243 OSP.

4. Vyjadrenie k odvolaniu a dovolaniu nebolo podané.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z obsahu súdneho spisu zistil, že povinná F. Ď. zomrela dňa XX. P. XXXX, pričom Okresný súd Žilina uznesením z 20. júna 2019 č. k. 21D/102/2019-36 konanie o dedičstve zastavil (I. výrok), nakoľko poručiťka nezanechala žiadny majetok.

6. Odvolanie aj dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu boli podané pred 1. júlom 2016, t. j. počas účinnosti OSP.

7. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal odvolaním oprávnenej, pričom dospel k záveru, že na prejednanie tohto opravného prostriedku nie je splnená podmienka jeho funkčnej príslušnosti (§ 34 CSP; predtým § 10 ods. 2 OSP). Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zamietnutý návrh oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania, bolo vydané v odvolacom konaní a nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvej inštancie, ale je rozhodnutím krajského súdu ako súdu odvolacieho. Konanie o odvolaní proti takému rozhodnutiu bolo preto potrebné pre nedostatok podmienky funkčnej príslušnosti zastaviť (§ 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal, či je dôvodný návrh na prerušenie dovolacieho konania.

10. Ustanovenie § 162 ods. 1 písm. c) CSP, ktoré v spojení s § 438 ods. 1 CSP primerane platí aj pre dovolacie konanie [predtým § 109 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243c OSP], ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie vtedy, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

11. K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema di Cassazione vyjadril Súdny dvor Európskej únie v rozsudku CILFIT, C - 283/81 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (ECR), str. 3415. V tomto rozhodnutí uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

12. V preskúmvanej veci dovolateľka navrhla predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky: (1) či je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy, (2) či je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni reálnej vymožitelnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi. V danom prípade podľa dovolacieho súdu treba za určujúce považovať to, že rozhodnutia súdov nižších inštancií nespočívajú na aplikácii alebo interpretácii práva Európskej únie. Z rozhodnutí, ktorých zrušenia sa oprávnená podaním dovolania domáha, vyplýva, že o zastavení exekúcie bolo rozhodnuté preto, lebo existujúci rozpor medzi záujmami zástupcu a zastúpeného (povinnej) viedol v zmysle § 22 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka k neplatnosti dohody o zastúpení a tiež prejavov vôle zachytených v notárskej zápisnici. Vzhľadom na to nemožno predmetnú notársku zápisnicu považovať za vykonateľný exekučný titul. Procesný postup súdov mal v danom prípade podklad najmä v § 41 ods. 2 písm. c) a § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, resp. § 219 ods. 1, 2 OSP. Zo strany súdov nižších inštancií išlo teda v posudzovanej veci výlučne o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov.

13. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že nie je daný žiadny dôvod, pre ktorý by malo byť vyhovené návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP [predtým § 109 ods. 1 písm. c) OSP], a preto predmetný návrh zamietol.

14. Čo sa týka podaného dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu, v danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou - pozri napr. konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 2ECdo/302/2013, 3ECdo/305/2013, 5ECdo/100/2013, 6ECdo/75/2013, 6ECdo/134/2013, 7ECdo/75/2014, 7CoE/42/2014, 8ECdo/160/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 452 ods. 1 CSP už ďalšie dôvody neuvádza. Vzhľadom na uvedené dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

15. Najvyšší súd záverom konštatuje, že nezistil splnenie zákonných predpokladov pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu podľa § 444 ods. 1 CSP (predtým § 243 OSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.